

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.26. Lacrymis. Optima pœnitens quæ non loquitur sed plorat, ostendens se culpam suam agnoscere, & viam aperiens petitioni per lacrymas, qua cum harum symbolum sit aqua pura, illam Deus magnificat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

bonitatem, qua benignus illis inspirat, Dei gratia fortitudinem, qua potens illos convertit, Dei benignitatis abyssum, qua illis misericors ignoscit. Ex his suis acunt liguas contra illos qui turpioribus inquinati criminibus penitentiam quidem agunt, sed remissam, sed flaccidam sed inconstantem: huius SS. penitentis illis exponendo penitentiam oculorum eius lacrymis illorum arguit ariditatem: animo illius constanti, quo se lacrymis infusa ad Christi pedes prosterant ut nec conuiuium nec conuiuas reueteretur, tuam arguit desidiam & corripit negligentiam, quem quilibet ab agenda cohibet penitentia.

VII.
Canes
Dei hic
FF. Prædicatores
intelliguntur.

Et quamuis ut verum asseram, quod David loquendo pluraliter de canibus Dei, hoc nomine omnes comprehendat prædicatores, cum omnes illi linguas suas hoc sanguine exacuunt contra peccatores: nihilominus credo quod singulariter de illis intellexerit qui filij sunt canis maculosi nostri Gloriosi Patris D. Dominici. Canes sunt canum caruli, fuit antonomastice præclarus ille Apostolus canis Dei, cui ex munere incumbat, sua prædicatione Dei hostibus adlatrare, salua doctrinae suae, & sacramentorum administratione inueterata curare vulnera, cuius adeo strenuè officium est exequutus, ut illo ipso centum millia hæreticorum ad fidem reduxerit. Canes Dei erant eius caruli. Illi in particular suas debent hoc sanguine linguas exacuere. Quia illa ipsa sancta penitens ipsos ut singulares prædicatores elegit Fratresque sibi charissimos adoptauit. Pro huius confirmatione illa ipsa hoc ei: no-

VIII.
Exemplum
men imposuit, apparet loquentem Carolo hoc nomine primo fratri S. Ludouici Gallicæ Regis, qui ipse obtinuit & perdidit regnum Siciliæ. Bello nauali captus ab Aragonensibus & captiuus detentus Barcelonæ seipsum vnicè S. Magdalene commendaui: apparuit autem illi ipsa nocte profecti sui conductum illi promittens: & modico temporis spatio non sine miraculo illum ex urbe Barcelona transposuit in Franciam. Cui in signum gratitudinis præcepit ut conuentum exstiteret fratribus suis. Cum autem inquireret, quinam illi essent respondit: fratres mei fratres sunt Prædicatores, fusè narrat hanc historiam Theologia & iurisprudencia clarissimus Syluester Pietus Romæ magister S. Palatii Apostolici.

In Rosa
auræ se.
s. infra.
Ost. Paf.
Vide Ribadine in
fore SS.

§. 26. Lacrymis. Optima penitens qua non loquitur sed plorat, ostendens se culpam suam agnoscere, & viam aperiens petitioni per lacrymas, quia cum haurit symbolum sit aqua pura, illam Deum magnificat.

Igitur aduoluta pedibus Saluatoris & cæcitas soluens lacrymarum, tanta cepit illas uerbate profundere, ut verum fuerit de illa proloqui: Lacrymis cepit rigare pedes eius. Si quid sapio proponenda fiant à nobis quaestioni D. Euangel. respondet. Dico nobis Hystoriographæ diuinitissime, quas mulier hæc proposuit Domino rationes quibus uerbis est illum allocuta: an forte sic incipit: Misere mei Deus? an hoc eius: fuit exordium: Tibi sola peccatus: non hinc exorta est salutis suæ remedium, non loquendo cepit sed Cur plorando, non de ore uerba profertendo componendo Magdalena, sed de corde per oculos lacrymas fundendo lena nihil copiosas: Lacrymis cepit. Optimum principium, dixerit: quod egregia comprehendit cælestis Philosophiæ documenta, quæ data opera tractat D. Ambrosius, non semel sed sæpius illud expendens, quod Euangelistæ nobis proponunt de penitentia D. Pet. de quo hoc tantum commemorant, quod commissa culpa trinxerit negationis in se conuersus ex Galli cantu admonitus, & præcipue Christi Domini conuiuio, & luce oculorum illius illustratus: Egressus foras fleuit amare. Notandum cum D. Ambrosio in SS. Euangelistis non legi quod locutus fuit, sed quod fenerit: Inue. D. AMER. mo quod fenerit, non inuenio quod dixerit: fleuit & In aa. 22. tacuit: An ergo non suadet acquies, ut edoctus à Luc. de Davide psalmum intoner: Misere &c. vel: Denegatione mine ne in furore tuo &c. cum nemo dubitet, quin Petri. Et psalmos nosset penitentiales, eorumque efficacia ser. 46 de. iam? an non conueniens fuisset hic prologus quæ Penit. Pe. Dominus refert locutum fuisse Publicanum quo tri Apof. salutem obtinuit: Deus propitius esto mihi peccato. T. 3. & 4. rii: Nihil horum, sed ne uerbum quidem de promens lacrymis fletuque suam orditur penitentiam, & quidem prudentissimè, idque pluribus de causis.

II.
Prima sit: quod illis ostendat ex mente D. Ambrosio, quod culpam suam perfectam habeat silentium: proprium est illi qui peccata sua non hoc indagnoscit in eorum loqui defensionem: uerum tunc carculmen qui illa cognoscit & grauitatem intelligit: pax cognoscit: sibi que totum imputandum, tacet, & tamò strictiōnem. Et huius quantò elarius conspicit sibi culpam imputandam & minus si peccata: quod in sui producat

ducatur exonerationem. Videamus hoc cum Diu. Amb. in Adam: cum enim peccatum suum commisisset, & coram Deo vocatus a staret hoc toto contemdit animo, ut culpam procul à se rejiceret, & in mulierem ut culpæ ream pondus iniiceret, dum sic effatur: *Mulier quam dedisti mihi sociam.*

Gen. 3. 12. III. In memoriam reducat ille male pœnitens Mali Saul. Erenim licet dixerit sicut David: *Peccavi: semper se excusant.* non tamen fuit eius admissa pœnitentia. Cum enim Propheta Samuel illi peccatum suum exponeret, quò fuerat Dei præcepto refractarius; illi namque præceperat ut exercitum produceret in Amalecitas, ipsos omniaque eorum, armenta & greges gladio exedente demoliretur; ipse nihilominus crassiores seruauit greges; ipsique Regi vitam condonauit. Cum hæc igitur illi Samuel imponeret, plures cepit in sui exonerationem producere rationes, & opus suum illud malum bona cohonestare intentione; Ea scilicet mente factum vel alia ad Dei honorem eulimque sacrificij. Multa loquens ô Rex: quid inde colligimus, nisi te peccati tui grauitatem ignorare: nam ex clara culpæ cognitione hoc sequitur, ut pœnitens sibi occludat os, obmutescat & nequaquam se conetur excusare. Iam Domini præterita diximus nihil sic os alicui occludere quam culpæ propriæ cognitionem; hæc etenim (ut aduertit Elias Cretensis) significat talenti plumbum, quod propheta Zachar. vidit impositum ori amphoræ, quam primum eam intrant iniquitas per mulierem signata.

In Naz.

Orat. 15.

n. 6 apud

Lorin. in

ps. 506.

ver. 41. ad

finem.

Zach. 5. 8.

IV.

Reprobis

in die iu-

dicij os

obstruetur.

Ps. 106. 42.

Iob. 5. 16.

Mich. 7.

16.

Sap. 4. 19.

Decantat nobis Propheta regius quid futurum sit in Die iudicij, quando supremus ille Pastor diuidet ones ab hæredis & thinguis causas diuersas designabit pro ut ipso die memorauimus: ait autem heredis siue reprobis os occludendum: *Posuit sicut ones familias, videbunt reus & lætabuntur. & omni iniquitas opulabit os suum. Quid indicas ô Propheta? Hoc efficiet Deus ut ita clarè & distinctè sua crimina cognoscant, ut quid in sui defensionè producant nihil inueniant. Hoc prædixit Iob Proph: *Exit egeno spes, iniquitas autem contrahet os suum*, cui correspondet proph. Michæ: *Videbunt gentes & confundentur, & conent manum super eos.* Similiter Salomon de misero peccatoris sine loquutus, qui nunc honoris sortè heridendi ut infamiam, omnia prædicat immanitanda: *Illos Dominus iridebit, & erunt post hæc decedentes sine honore, & in conspectu inter mortuos in perpetuum: quoniam disrupet illos inflatos sine voce, verba sunt hæc ponderatu dignissima. Verbum illud, *Disrupet*, indicat quod Deus illos omnino distinget, in illos tremibili eius irruente**

sententia, sicut proposita metaphora parietis qui super testam corruit vates explicat Itias: *Et cõ Isai. 30. mmutetur sicut coneritur lagena siguli contritionis. 4. perualida & non inuenietur de fragmen. is cui: testa in qua portetur igniculus de incendio, aut hauriatur parum aqua de fonte, notat Episcopus Gaudaensis Iulianus verbum illud: *Inflatos* ab alijs legi *in cap. 4. inflammati*, sumpta metaphora ab eo qui pudore confusus inflammatur, cui vultus instat carbonis igniti exardescit. Ait igitur reprobos Deus comminuet, qui tanto pudore confundentur ut illis os obstruatur; videantque clarè nihil in sui defensionem adferendum, os suum contrahent & obmutescant.*

Eodem modo Dominus ostendit in misero illo qui cum ingressus esset non debuit vestitus nuptiale conuiuium, atque à Rege ea de causa reprehensus fuisset iustèque damnatus: *Obmutuit. Matt. 22.* Itaque ex criminis culpæ agnitione & quantum peccator pœnam mereatur, oritur ut loqui necius obmutescat se conuictum fateatur, imò se ipsum condemnent. Insuper hinc patet, quàm spærum culpæ tæ cognoscat grauitatem. Quando quidem illam fastus, nihil ita studiosè agas quàm ut rationes rationibus adiungas operum tuorum excusator. Ego hoc non intendebam. Porro nimia fuit alterius inportunitas. Non ego hoc cogitabam, sed accurrit alius & me prouocauit inprudum. Talis me preffit occasio, necessitas visit, & colera superauit, hoc à me exigebat ratio defensionis. Loquere tuasque multiplica rationes: noueris autem quod quanto plura congeras, tantò te minus agnoscas, tantoque distes longius à debita verè pœnitenti culpæ cognitione.

Proh. quanta confessarij consolatio, quando VI. pedibus eius prostratus hoc primò agi: ut caput Optimè dimittas, manus complices, fiantque oculi tui est ad pedes lacrymarum. Quan'ò ita accedis optides comè accedis, & optimura præmirtis confessioni fessarij tæ principium. Ideirco nihil loquitur Petrus flere, (ait D. Ambros.) etenim ita clarè suam agnouit culpam, ut quid proponeret criminis sui defensor non inueniret: Vnde verbis tenuntiat quibus culpam extenuet, lacrymas assumit quibus grauitatem eius fateatur: non enim habet quod iustè obtendat & meo quidem iudicio illud Regis assumit Ezechia: *Quid dicam aut quid respondebo, eum ipse fecerim: rectè plane loquitur D. Amb.) D. AMBR.* Petrus flenti & tacuit quia quod d. fieri solet, nò solet excusari, & quod defendi non potest abliis potest. Lauat enim lacryma delictū quod voce scilicet est cõfiteri. Hoc idè hæc vera agit pœnitēs: etenim luce

Y y y y z diuina

d'vina suam agnoscit culpam eique præ confu-
sione os obstruitur. In se illa complens verba,
quæ D. Hiero. annotavit quibus Deus sic animæ
minatur peccatrici: *Vi recorderis & confundaris; &*
Ezech. 16. non sit tibi aperire os.

VII. Secunda nunc proferitur ratio ex doctrina,
quam præteritis diebus expeditis: quod ille qui
Deum offendit, priusquam os aperiat ad orationem,
agat oportet aliquid quo Deum placeat: non
enim quis hoc dixerit imprudenter factum, si
quis accesserit aliquid flagitaturus, qui graviter
te offendit & cui iuste irasceris, nisi prius quid
fecerit quo bile tuam temperet, & placeat indignationem.
Quibus congruè explicavimus ex mēte
doctōris Angelici illam Salomonis admonitionem:
*Ante orationem præpara animum tuum, & noli esse sicut homo qui tentat Deum. Nihil ita mitiga-
rat iratum & sedat offensum ac lacrymæ. Si namque ignis est colera & ira feruor sanguinis
circa cor, lacrymæ aquæ sunt quibus extinguitur:*
In omni igitur culpa ante stendum est quam præ-

D. AMBR. *candum:* ait D. Ambr. prudentem procedendi modum
expendit D. Chrysostr. cuiusdam S. Episcopi.
Erat Imperator graviter iratus Antiochenis
qui rebellionem excitant in cuius argumentum
arma, statuas, & insignia imperatoris quæ
in foro erecta videbantur, funditus diruerant.
Hos voluit gladio consumere, eoque animo
copiosum cōstituit exercitum: ut se viderent
Antiochenes in arcto positos SS. rogavit Antistitem
ut mediator esset, & apud Imperatorem delicti
veniam impetraret. Hic cum primò Deo negotium
commendasset, eiusque ad hoc gratiam postulasset,
curiam accessit Imperatoris, & interrogatus
palatium coram Imperatore stetit à longè,
nec verbum locutus, sed demisso capite capite
effusus lacrymari: *Vi magnam civitatem illam as-*
pendit, & regiat ingressus est aulae præcelsæ. Rege

VIII. *construit munus, lacrymans, deorsum inclinatus.*
Adveniebat inquit D. Chrysostr. in persona refractaria
civitatis quam in se ipso representabat quasi
ipse reus esset læsæ Maiestatis. In signum quod
culpam agnosceret nec haberet quod obtenderet
& obmutuit. Atque ut Imperatoris viscera sceleris
ad misericordiam iustæque iræ flammæ extingueret
lacrymas fudit vberiores: *Hæc autem faciebat
luctibus prius movere volens ipsum ad misericordiam,
& tū defensionem pro nobis impere: sola namque
peccatibus relinquitur venia tacere, & nihil pro
gestis loqui.* Hæc in Petro commendatur ex mente
D. Ambrosij: *Invenio & aliud cur tacuerit Petrus,
ne tam cito venia postulatio per impudentiam
plus offenderet quam impetraret. Silet enim*

civis mereri indulgentiæ qui verecundus deprecatur.
Præscribit vates Isaias peccatoribus modum quo
debeant ad Deum accedere delictorum petunt
IX. misericordiam: est autem hic, ut prius quam loquantur
aliquid illi offerant quo futuræ illius atem
perent viamque sternant postulationi. Nā cōsul-
tentum est ut qui gratiam à iudice querit obtinere,
diu antequam illi supplicent, diu antequam illi
quodam in musculo illius animi demulceat quod
petitione antecedit: hoc autem asserit Prophetia
esse elemosinam, mediū est etenim congruentis-
simū quo à Deo misericordiam consequaris, ante-
quam tibi illam tribuat, tu illā pauperi sis imper-
turus. *Et antequam faciem tuam iustitiam tuam, & gloria*
Domini colliget secum in noculis; & Dominus ex-
audiet: vocat elemosinā iustitiam & rationes
dictas alibi, præcedat petitionem tuam munus
quod viam aperiat, eo videbis qualiter tu suble-
quens apertus ab illo brachijs suscipiaris, tunc
opportunitum erit & loqui & postulare.

Ni fallor Historiam spectat Jacob. Noverat
hic fratris sui Esau animum erga se sic exacerbatum,
ut nihil amplius quam ignem spirare videretur
ad illius colloquium accederem, sed mihi hoc ex-
re mea erit, si prius pectus illius mitigem vic-
ratum iramque temperem excandescentem. Eo
animo non parum congregat numerum ovium,
caprarum, & arietum, quem illi præmittit munus
dicendo: *Placabo eum muneribus.* Que ita gratanter
accepit Esau, ut quasi aquæ suillent efficacis-
simæ, furoris ignem extinxerint, quo factio acce-
dens Jacob illum invenit brachijs dilatatis, qui-
bus exciperetur, & loqui potuit, & ab eo quilibet
impetrare. Hoc est: *Antequam faciem tuam in-*
stias tuas & gloria Domini colliget te. Tunc inno-
cabis &c. Munus acceptum Deo est elemosina,
XI. portio non minus est veri penitentis lacryma de
corde proficiens. Tibi Deus num indignatur sceleribus
tuis inicitatus? Sic ait: *Ignis accensus est in*
favore meo, & ardebit usque ad inferni novissima.
Consulti tibi foret, si lacrymarum copia præce-
das ovium, quibus ignis hic extinguitur, ita tem-
peretur & cor illi mitigetur. Illæ præcedunt &
indubie te brachijs expectant & expandit: tunc lo-
qui poteris, tunc libellum offerre supplicem. Tunc
innotabis, has Magdalena lacrymas præmisit an-
tefignans atque ex illis fœculum fluxit: quod
ori illius sciebat esse gravissimum.

Nemo non miratur ceremoniam qua usus est
propheta Samuel quam notat D. Grego. populus
huc

L. 2. cont.
Pelag.
Ezech. 16.
63.
Ante
orationem
pro te-
missione
Deo mu-
nus offe-
rendum
lacryma-
rum.
2. 2. q. 97.
a. 3. ad 2.
Ezech. 18. 11.
D. AMBR.
1. ca. 22.
luc. circ.
fin. Tb. 4.
Ho. 20. ad
popul.
VIII.
Exem-
plum.

74
IX.
I. Sai. 58
Tract. 2.
II. Sai. 58
XI.
Lacry-
ma mu-
nus Deo
gratissi-
mum.

XII. hic pro more suo contumax graviter Deum sceleribus suis sed maxime Idololatrijs offenderat. Ita ut vindex in eos iustitiae diuinæ rigor flagella deplere ceperit inimicorum suorum manibus scilicet Philistinorum: in tanti remedium damni conuocat illos Samuel & tanto spiritu fertore prædicat, ut ex damnis peccata sua cognoscentes saniora ceperint consilia, quibus idola repudiarent, Deo fidem iurarent & obsequium, asperam suscipiendo penitentiam: ut autem haec ordirentur ait Spiritus S. illos conuocauit propheta in locum aliquem sanctum qui dicebatur Maspath: & hoc primum coram Deo stantes,

1. Reg. 7. 6

egerunt: *Hauerunt aquam & assiderunt in conspectu Domini & ieiunauerunt, in die illa atque dixerunt tibi peccauimus Dominus.* Non leuem habent hæc verba difficultatem. Quænam sunt hæc, O Prophetæ ceremoniæ, ut pro penitentia principio aquas haurias & illas in conspectu Domini effundas? Quænam sunt illæ aquæ unde haurit in quem finem effundit? quid Deo refert, si cautes aquarum aut bidriæ in conspectu eius effundatur? Rabbini sic D. Hieronymus, adducunt ut solent quasdam traditiones sed vix credibiles, quibus illas declarant. D. Gregorius sic de hac aquarum effusione moralizat: *Quid est enim aquam haurire nisi de profunda anima penitentis confusions lacrymarum fluuium producere? Velut enim aquam haurimus, dum quædam profunda iniquitate cetidimus considerantes plangimus, isthuc diuinæ iræ furorem ignemque studemus extinguere.* Hunc sensum approbat Varabius, & doctiorum probat esse auctorum, qui Chaldæicam sequuntur translationem, quæ sic habet: *Hauerunt aquas de puteo cordis sui & abunde lacrymas fuderunt coram Domino penitentes.* Nec ego hunc sensum reprobo: verum tamen opinor, quod sapiat allegoriam: unde literalis magis inherens, credo tale quid esse facinus quod cum Prophetæ stunderet obtineret pro populo criminum indulgentiæ, scire autem huic maxime conferre lacrymas, cernens populum lapide auriorem non illas pro debito profundere, ne puteis aquas haureret, illasque coram Domino profunderet. Quid per hoc innuit? Quasi dicat, quod illas gratum Deo dedicabat sacrificium. Hac enim loquendi phrasi declarat diuinitus sermo à Davide oblatam aquam tantopere desideratam, quam illi tres fortissimi milites de cisterna in Bethleem adduxerant: non enim tam voluit bibere sed in conspectu Domini profusam sacrificium Deo consecrare: *Noluit bibere, sed libauit eam Domino.* Quale est illud aquæ sacrificium? quid in illa

Lib. 99. in

1. Reg.

D. Greg.

In c. 7. nu

1. Reg.

XIII.

Aqua gratia

lacrymas

refert,

Deo gratia

est.

1. Reg. 23.

175

magnificandum? in illa quam obtulit David multa veniunt perpendenda, eo quod illam tanta orexi desiderauerat, & discrimini vitam trium fortissimorum ducum illius obtentione exposuerat, porro aqua illa de puteo Maspath qua pollebat virtute? quid tanti referebat ut illa Deo referretur atque in sacrificium offerretur? & quod amplius est pro tantis tanque enormibus sceleribus? non latebat? Prophetam Samuel quanti Deus lacrymas faceret: sunt enim illi sacrificium acceptissimum: nam postmodum dixit David, *Sacrificium Deo, spiritus contribulatus.* Sciebat quàm efficaces essent ad iræ illius contra peccatores ignem extinguendû, & quam prudentes ab illis penitentia sumat exordium: ut vidit illas oculis illorum deficere peccatorum, nec deflere Deo consecrandas, quibus ad scelera suorum disponerentur indulgentiam, aquas haurit de puteo: quia symbolum sunt hæc & quandam habent similitudinem cum lacrymis de profundo cordis eductis, easque Deo libat sacrificium.

1. Reg. 19.

Ve sapienter factum omnes approbant Christi. XIV. stiani dum signo crucis nos contra diabolicos Crucis armatus insulcus, licet in ære factum vel etiam si canis vel ex stramine. Quis diabolo refert tes gnum su tantilla? Ratio est quia nihil sic ac crucem Christi exhorrescit, in qua mortus est, illum deuicit, bolum. spolia illi detraxit, & triumphum egit de ipso illusterrimum. Verum est quod crux illa, quam ex stramine vel gramine componis, illa non sit, sed eius habeat similitudinem, & ut talem cum illam non habeas, nec habere possis, hanc eius loco sufficis, cuius inuuit & representatione Dæmonem compellis retrocedere, in fugam abigis, & vires eius enervas, quibus armatus aderat te tentaturus, illam eius obijciens aspectibus. Lacrymas cordis tanti facit Deus eiusque sunt ita gratæ conspectui, ut illi sint sacrificium acceptissimum, quibus omnia libens remittit flagitia. Illas idem optat propheta Samuel, sed nequaquam cernens in earum defectum aquas subrogat, earum symbolum, quæ ut tales poterant in conspectu Dei esse pretiosæ. Si tales fuerunt illi aquæ, quia figuram vicisque referebant lacrymarum, quid non efficient ipsæ lacrymæ? Ex illis peccator suam inchoet conuersionem, sint illæ, ex quibus primum offeratur Deo ferebant: Hoc etenim illi sapit dulcius, & hoc illi propinat Magdalena foretque consultum tu quoque tale præparares si tibi velis esse propectum.

